

**Administratieve Commissie ter regeling van de
arbeidsrelatie (CAR) – Nederlandstalige kamer**

Dossier nr: 058/nl/2016/03/09/X

Verzoekende partijen:

- mevr. X
- dhr. Y

Aanvraag tot kwalificatie van de arbeidsrelatie
--

Gelet op artikel 329 van de programmawet (I) van 27 december 2006;

Gelet op het koninklijk besluit van 11 februari 2013 houdende samenstelling en werking van de kamers van de Administratieve Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie;

Gelet op artikel 338, §1 van voormelde programmawet dat stelt: « De kamers van de in artikel 329 bedoelde commissie hebben tot taak beslissingen te nemen betreffende de kwalificatie van een bepaalde arbeidsrelatie [...] »;

Gelet op de aanwezigheid van de meerderheid van de leden of de vertegenwoordigde leden van de kamer van de Administratieve Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie;

Gelet op de aanvraag tot kwalificatie van de arbeidsrelatie, verstuurd bij aangetekende zending met poststempel 2 maart 2016;

Gelet op de voorgelegde stukken:

- Aanvraagformulier, met de handtekeningen van mevr. X en dhr. Y dd. 24 februari 2016;

Gelet op mail dd. 24 maart 2016, waarbij om bijkomende inlichtingen werd gevraagd;

Gelet op de mail dd. 27 april 2016 waarbij aan voormeld verzoek om bijkomende inlichtingen wordt herinnerd, gezien er geen antwoord werd ontvangen;

Gelet op de brief (gewone post) dd. 19 mei 2016 waarbij aan voormeld verzoek om bijkomende inlichtingen wordt herinnerd, gezien er geen antwoord werd ontvangen op de bij mail gevraagde inlichtingen;

Gelet op de mail dd. 25 mei 2016 waarin door dhr. W, accountant, geantwoord wordt op de gestelde bijkomende vragen;

Dit antwoord bevat tevens volgende stukken:

- Arbeidsreglement deel 1, deel 2A en deel 2B
- Arbeidscontract (pag. 1 en pag. 2)
- Beroepsfiche FOD Economie kapper-kapster;

Gelet op de mail dd. 3 juni 2016 waarbij mevr. X, dhr. Y en hun accountant dhr. W op de hoogte worden gebracht van het feit dat de aanvraag zal behandeld worden ter zitting van 23 juni 2016;

Gelet op de mail dd. 13 juni 2016 waarbij dhr. W om uitstel verzoekt;

Gelet op de mail dd. 17 juni 2016 waarin dit verzoek om uitstel werd ingewilligd en waarbij werd gemeld dat de aanvraag zal behandeld worden ter zitting van 5 september 2016;

Gelet op de mondelinge toelichting van mevr. X en dhr. Y tijdens de zitting van 5 september 2016;

Overwegende dat de aanvrager zich, zoals blijkt uit het aanvraagformulier, niet bevindt in één van de toestanden opgenomen in artikel 338, §3 van voormelde programmawet;

De Administratieve Commissie ter regeling van de arbeidsrelatie, samengesteld uit:

- De heer Lieven Lenaerts, voorzitter
- Mevrouw Pascale Mylemans, als vertegenwoordiger van de FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Sociaal Beleid, vast lid
- De heer Chris Vanlaere, als vertegenwoordiger van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, plaatsvervangend lid
- De heer Sven Vanhuysse, als vertegenwoordiger van de FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Zelfstandigen, vast lid
- De heer Erwin Tavernier, als vertegenwoordiger van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen, vast lid

Beslist:

De Commissie heeft de aanvraag tot kwalificatie van de arbeidsrelatie, die haar door de verzoekers werd voorgelegd, onderzocht.

De aanvraag werd ingediend door mevr. X en dhr. Y.

De aanvraag gebeurde op basis van artikel 338, §2 van de programmawet van 27 december 2006. Dit artikel laat een aanvraag op initiatief van elke partij toe, hetzij voorafgaand aan de aanvang van de arbeidsrelatie, hetzij binnen een termijn van een jaar na de aanvang van de arbeidsrelatie.

Gezien de tewerkstelling volgens de arbeidsovereenkomst een aanvang nam op 12 april 2016 gebeurde de aanvraag binnen de gestelde termijn van één jaar.

De Commissie stelt bijgevolg vast dat de aanvraag ontvankelijk is.

Dhr. Y is gekend bij de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer xxxx.xxx.xxx met onder andere als activiteit "haarverzorging" (Nacebel 96.021). Deze activiteit ving aan op 12 april 2016 en wordt uitgeoefend in hetzelfde pand als waar mevr. X en dhr. Y wettelijk samenwonen. Zij hebben een verklaring van wettelijke samenwoning afgelegd conform art. 1476 B.W.

In het aanvraagformulier wordt "kapper" vermeld als activiteit die zal uitgeoefend worden in het kader van de arbeidsrelatie.

Overwegende dat het in casu niet gaat om een activiteit waarvoor de wetgever heeft voorzien in specifieke criteria conform artikel 334 van voormelde programmawet, noch om een activiteit opgenomen in artikel 337/1 van deze programmawet, dient de arbeidsrelatie in casu beoordeeld te worden aan de hand van de vier algemene criteria zoals opgenomen in artikel 333, §1 van voormelde programmawet, met name de wil der partijen, de vrijheid van organisatie van werktijd, de vrijheid van organisatie van het werk en de mogelijkheid een hiërarchische controle uit te oefenen.

In het aanvraagformulier werd op de vraag "welke **wil der partijen** werd in uw overeenkomst uitgedrukt" het volgende antwoord gegeven: "*De partijen hebben vrij gekozen om een werknemers – werkgeversarbeidsrelatie. Y treedt op als werkgever kapper en X treedt op als bediende werknemer. X zal een arbeidscontract ontvangen en ondertekenen.*"

Op de vraag "Beschrijf de **organisatie van de werktijd**" wordt geantwoord: "*X zal werken volgens vaste uurroosters beschreven in het arbeidscontract*".

De vraag "Beschrijf **de organisatie van het werk**" werd als volgt beantwoord: "*X zal de afspraken vastleggen met de klanten en de volgorde van de uit te voeren taken. Y zal X heel gerichte instructies geven met de uit te voeren taken. Dit zal onder meer zijn: haren wassen, kassa bedienen, koffie geven, poetsen. X zal de nodige papieren bijhouden, betalingen opvolgen. Y doet de aankopen en maakt de stocklijsten aan. Y zal instaan voor de basiskennis bedrijfsbeheer en de beroepskennis van kapper.*"

Het antwoord op de vraag: "Is er een mogelijkheid van **uitoefening van hiërarchische controle?**" luidt: "*Y heeft de beroepskennis en leidt zijn onderneming alleen en oefent controle uit op zijn werkgevers. Y draagt ook als enige het economisch risico.*"

Dit antwoord wordt vervolgens als volgt toegelicht: "*De vrouw zal haar feitelijk samenwonende partner aanzien als haar baas en de instructies uitvoeren zoals ze dat zou doen voor iedere werkgever. Y heeft de beroepskennis van kapper en zal controle en gezag uitoefenen. Als werkgever mag de man een kwaliteitscontrole uitoefenen op het geleverde werk van zijn vrouw, bediende.*"

Vervolgens werden er schriftelijk bijkomende vragen gesteld aan mevr. X en dhr. Y. Deze vragen werd per mail dd. 24 maart 2016 gestuurd aan het mailadres dat voor beide aanvragers als het contactadres was opgegeven op het aanvraagformulier, met name Y@gmail.com.

Op 27 april 2016 werd een herinneringsmail gestuurd. Op 19 mei 2016 werd er per gewone post een rappel gestuurd.

Op 25 mei 2016 werd vanwege de accountant, dhr. W, volgende antwoorden per mail ontvangen:

Vraag: *"In de aanvraag staat zowel X als Z. Welk van beide is correct?"*

Antwoord: *"X is correct"*

Vraag: *"In de aanvraag wordt gesproken van 'feitelijk samenwonende partner'. Mag ik daaruit concluderen dat er geen verklaring van wettelijke samenwoning werd afgelegd (art. 1476 BW)?"*

Antwoord: *"Betrokken zijn wettelijk samenwonend conform (art 1476 BW)"*

Vraag: *"Werd er reeds een arbeidsovereenkomst opgesteld? Zo ja, gelieve ons hiervan een kopie te bezorgen."*

Antwoord: *"U vindt deze samen met het arbeidsreglement in bijlage"*

Vraag: *"Hoe wordt de werktijd gecontroleerd? Is er een prikklok? Wat indien de in de arbeidsovereenkomst vastgelegde werkuren niet worden gerespecteerd? Zijn er sancties voorzien?"*

Antwoord: *"Ik verwijs naar het arbeidsreglement"*

Vraag: *"Hoe wordt de jaarlijkse vakantie vastgelegd? Dient Mevr. X haar verlof aan te vragen? Kan dit geweigerd worden?"*

Antwoord: *"Mevr. X neemt in onderleg overleg met de heer Y haar verlof vast."*

Vraag: *"Wat bij ... afwezigheden wegens ziekte? Dient zij een doktersattest af te leveren in geval van ziekte? ...?"*

Antwoord: *"Ik verwijs naar het arbeidsreglement"*

Vraag: *"Wat bij eventuele andere afwezigheden (bv bij een begrafenis)? Kan een dergelijke aanvraag geweigerd worden?"*

Antwoord: *"Ik verwijs naar het arbeidsreglement"*

Vraag: *"Zijn er sancties voorzien bij niet toegestane afwezigheden?"*

Antwoord: *"Ik verwijs naar het arbeidsreglement"*

Vraag: *"Er wordt gesteld dat er heel gerichte instructies zullen worden gegeven met betrekking tot de uit te voeren taken. Wat zal er gebeuren indien deze instructies niet opgevolgd worden? Op welke manier worden deze gecontroleerd? Zijn er sancties voorzien?"*

Antwoord: *"In overleg met betrokkenen: Praktisch zal de heer Y instaan voor de 'afwerking' van ieder kapsel, mevrouw X staat momenteel in voor het wassen en kleuren van de haren van het cliënteel. De heer Y beschikt over de nodige beroepskennis en zal dus onmiddellijk controleren en bijsturen waar nodig. Ik verwijs alsook naar het arbeidsreglement."*

Vraag: *"U stelt dat er een kwaliteitscontrole uitgeoefend zal worden door dhr. Y. Hoe zal dit concreet gebeuren? Wat als het geleverde werk niet voldoet volgens dhr. Y?"*

Antwoord: *"Ik verwijs naar bovenstaande vraag."*

Vraag: *"Is het kapsalon gevestigd in hetzelfde gebouw als waar jullie wonen?"*

Antwoord: *"Het kapsalon is gevestigd op het zelfde adres, maar is afgescheiden van het woongedeelte."*

Vraag: *“Wie is de eigenaar van het gebouw waarin het kapsalon zich bevindt? Indien het een huurpand is: wie heeft de huurovereenkomst getekend? Wie betaalt de huur?”*

Antwoord: *“Mevrouw X en de heer Y bezitten elk 50% van het onroerend goed.”*

Vraag: *“Waarom zit volgens jullie het concrete verschil tussen de samenwerking in het kader van een arbeidsovereenkomst (zoals jullie voor ogen hebben) en een samenwerking tussen zelfstandige en zelfstandig helper?”*

Antwoord: *“Mevrouw X, beschikt niet over de noodzakelijk sectorale beroepskennis van Kapper en werkt onder het gezag van de heer Y. De heer Y staat volledig in voor de organisatie van het wassen, knippen, verven van de haren van de klanten. Mevrouw X voert de instructies van de heer Y uit aangaande het wassen en verven van de haren. De werktijd van mevrouw X is bovendien strikt bepaald.”*

De mail stelt daarnaast ook dat mocht de Commissie nog vragen hebben, deze rechtstreeks aan dhr. W mogen worden gericht.

In bijlage bij deze mail wordt het arbeidsreglement gevoegd, alsook de arbeidsovereenkomst die op 12 april 2016 werd gesloten tussen dhr. Y en mevr. X.

Het arbeidsreglement is een standaard arbeidsreglement waar niets werd aan toegevoegd, aangevinkt, bijgeschreven of ingevuld, behalve het uurrooster in bijlage nr. 2 en de handtekening en datering op pagina 11.

Artikel 1, waar de naam van de onderneming, het adres en de activiteit moeten worden ingevuld, is blanco.

Telkens waar er keuzemogelijkheden zijn in het arbeidsreglement, valt op dat nagelaten werd aan te geven welke optie in casu geldt. Dit is zo in artikel 5, waar men moet kiezen tussen prikklok en “ander systeem”, maar ook bijvoorbeeld in artikel 10 dat handelt over de modaliteiten van betaling van het loon (giraal of contant).

Betreffende afwezigheden stelt artikel 12 van het arbeidsreglement dat de werknemer de werkgever onmiddellijk en liefst telefonisch moet inlichten wanneer die zich in de onmogelijkheid bevindt zijn werk uit te voeren ten gevolge van ziekte.

De werknemer dient de werkgever een medisch getuigschrift van arbeidsongeschiktheid te bezorgen binnen de twee arbeidsdagen.

Het arbeidsreglement regelt in artikel 6 de rustdagen, in artikel 7 de feestdagen en in artikel 8 de jaarlijkse vakantie.

Er is evenwel geen specifieke bepaling inzake andere afwezigheden, zoals bij een begrafenis.

Op de zitting verduidelijkten mevr. X en dhr. Y dat dhr. Y vroeger een groot kapsalon had met 6 à 8 werknemers in dienst. Hij heeft deze onderneming evenwel moeten stopzetten om medische redenen.

In de periode van 5 mei 2008 tot 31 december 2010 was mevr. X als meewerkende echtgenote bij dhr. Y onderworpen aan het sociaal statuut der zelfstandigen.

Nu wensen zij het kapsalon opnieuw op te starten, maar op een veel kleinschaliger niveau, omdat dhr. Y op doktersadvies elke vorm van stress moet vermijden. Daarom is het kapsalon bijvoorbeeld niet open op zaterdag, werkt men enkel op afspraak en wil men het aantal klanten sterk beperken. Er zijn geen wekelijks terugkerende klanten, maar alleen klanten die om de vijf à zes weken terugkeren.

Wanneer de gezondheid van dhr. Y het niet toelaat worden er helemaal geen klanten geboekt. Ook een verdere uitbreiding is helemaal niet aan de orde: ze benadrukken dat ze niet meer met

personeel willen werken, omdat dit teveel stress voor dhr. Y met zich meebrengt. Hetgeen hij nu doet is volgens dhr. Y eigenlijk al meer dan wat de dokters toelaten.

Mevr. X en dhr. Y benadrukten dat het gaat om een samenwerking, waar alles in onderling overleg gebeurt en waarbij dhr. Y zich beperkt tot het knippen zelf en de afwerking van het kapsel.

Mevr. X neemt al het overige werk voor haar rekening: haar wassen, haar kleuren, poetsen, koffie geven aan de klanten, administratie. In deze samenwerking gebeuren alle aankopen van de gemeenschappelijke rekening, zijn beiden samen eigenaar van al het materieel en materiaal en zijn beiden voor de helft eigenaar van het gebouw waarin het kapsalon zich bevindt.

Mevr. X staat haar man bij en zorgt ervoor dat hij ondanks zijn zwakke gezondheid toch nog het beroep van kapper kan uitoefenen.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een prikkloksysteem en mevr. X neemt haar vakantie wanneer de zaak gesloten is. Dit laatste wordt in onderling overleg vastgelegd.

Omtrent de keuze van het statuut stellen ze dat zij dit niet zelf gekozen hebben. Zij hebben gevraagd aan hun boekhouder om ervoor te zorgen dat het "papierwerk" in orde was. Aangezien zij zelf helemaal niet op de hoogte te zijn van de wetgeving, vertrouwen zij dit integraal toe aan hun boekhouder Dhr. W.

Het is deze laatste die hen stelde dat zij een arbeidsovereenkomst dienden op te maken. Hun toenmalig sociaal secretariaat vond evenwel dat hun relatie eerder een samenwerking tussen zelfstandigen was en wou geen arbeidsovereenkomst opmaken.

Hierop raadde de boekhouder hen aan zich te wenden tot een ander sociaal secretariaat. Dit sociaal secretariaat stelde vervolgens een arbeidsovereenkomst en een arbeidsreglement op en zorgde voor de inschrijving bij de RSZ.

Op de vraag waar het verschil zich bevindt tussen hun huidige samenwerking en de samenwerking in het verleden (2008-2010) als meewerkende echtgenote antwoorden zij dat beide identiek zijn. Zij doen en deden alles samen, in onderling overleg.

Uit het voorgaande blijkt dat de antwoorden op de vragen die schriftelijk werden gesteld en die werden gegeven door accountant W, niet overeenstemmen met de realiteit zoals uiteengezet ter zitting door mevr. X en dhr. Y.

In werkelijkheid gaat het om een samenwerking waarbij de werktijd en de organisatie van het werk in onderling overleg wordt vastgelegd. Er is bijgevolg wel degelijk sprake van een grote vrijheid van organisatie van het werk en van de werktijd in hoofde van mevr. X.

Daarnaast bleek duidelijk dat er in de realiteit geen sprake is van het uitoefenen van hiërarchische controle door dhr. Y: betrokkenen werken in onderling overleg samen, net als zes jaar geleden toen mevr. X meewerkende echtgenote was en er tegelijkertijd ook 6 tot 8 werknemers in dienst waren.

De arbeidsovereenkomst en het standaard arbeidsreglement werden enkel opgemaakt en door de partijen ondertekend, omdat het "papierwerk" in orde zou zijn.

Rekening houdende met deze gegevens beslist de Commissie dat voormelde arbeidsrelatie niet verenigbaar is met de kwalificatie die de partijen aan de beoogde arbeidsrelatie hebben gegeven, met name een arbeidsovereenkomst.

De Commissie is immers van mening dat uit de vrijheid van organisatie van het werk, de vrijheid van organisatie van de werktijd en de afwezigheid van de mogelijkheid om een hiërarchische controle uit te oefenen moet afgeleid worden dat de samenwerking in casu geherkwalificeerd dient te worden als een samenwerking tussen zelfstandigen.

Aldus uitgesproken ter zitting van 5 september 2016.

De voorzitter,
Lieven Lenaerts

Artikel 338, §4 van de Programmawet (I) van 27 december 2006 stelt: «Deze beslissing is bindend voor de instellingen die in de administratieve commissie vertegenwoordigd zijn evenals voor de sociaalverzekeringsfondsen bedoeld in artikel 20 van het koninklijk besluit nr38, behalve 1° wanneer de voorwaarden betreffende de uitvoering van de arbeidsrelatie en waarop de beslissing werd gegrond, gewijzigd worden. In dit geval heeft de intrekking van de beslissing uitwerking vanaf de dag van de wijziging van deze voorwaarden; 2° wanneer blijkt dat de elementen betreffende de kwalificatie van de arbeidsrelatie die door de partijen werden verschaft op een onvolledige of onjuiste wijze werden verschaft. In dat geval wordt de beslissing geacht nooit te hebben bestaan. De instellingen van sociale zekerheid blijven er dus toe gemachtigd over te gaan tot een controle van het behoud van de elementen die de beslissing van de administratieve kamer hebben gegrond. In de gevallen voorzien bij artikel 338, §2, tweede en derde lid, zijnde de beslissingen genomen op initiatief van een enkele partij van de arbeidsrelatie, worden deze beslissingen van kracht voor een periode van drie jaar. Er kan door de partijen binnen de maand die volgt op de kennisgeving van de beslissing bij aangetekend schrijven, bij de arbeidsrechtbank van de plaats van de aanvrager(s) beroep worden aangetekend door het uitbrengen van een dagvaarding of door het neerleggen ter griffie van een tegensprekelijk verzoekschrift (art. 704, §1 Ger. W.) lastens de Belgische Staat (FOD Sociale Zekerheid). Het voorwerp van het beroep moet daarbij worden vermeld. Indien geen enkel beroep wordt aangetekend, wordt de beslissing definitief.»